

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Burcu ÇELİK ÖZKAN
Muş Milletvekili

Alanya L Tipi Cezaevi, Antalya L Tipi Cezaevi ve İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevi'nde kadın tutsaklara "ince-derin arama" adı altında çıplak arama dayatılarak, zorla genital bölgeler kontrol edildiğine yönelik bilgiler basına yansımıştır.

Tutuklu ve hükümler ile görüşen avukatın beyanına göre “ Alanya L Tipi Cezaevi, Antalya L Tipi Cezaevi ve İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevi'nde cezaevlerine ilk kez giren tutuklulara özellikle yapılıyor. Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi'nden İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevi'ne sürgün edilen kadın müvekkilinin cezaevi girişinde zorla çıplak arama uygulamasına tabi tutulduğunu, arama sırasında insanlık dışı uygulamaların yapıldığını vurgulayarak, "Müvekkilim zorla soyulduktan sonra ıkmaması istenmiş, ardından da genital bölgesinde zorla ince arama yapılmış"tır. Antalya ve İzmir Şakran cezaevlerinde aynı uygulamaların tutsak ailelerine de uygulandığını, "Özellikle Antalya cezaevlerinde çocuklarını görmeye gelen kadınlar iç çamaşırlarına kadara aranıyor" şeklindedir.

Çıplak arama uygulaması, insanlık onurunu kırıcı ve aşağılayıcı muameledir. Anayasa'nın 17. maddesi “kimseye işkence ve eziyet yapılamaz, kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan muameleye tabii tutulamaz” şeklindedir. Yine Anayasa'nın 90. Maddesi ise, “usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir ve temel hak ve özgürlükler söz konusu olduğunda, kanun ile uluslararası sözleşme arasında bir uyumsuzluk çıkması durumunda uluslararası sözleşme hükümleri esas alınır” şeklindedir. Taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerden biri Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesidir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), çıplak arama ile ilgili kararlarını AİHS'nin 3. maddesinde düzenlenen işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı ve 8. maddesinde düzenlenen özel hayatın ve aile hayatının korunması haklarını gözeterek vermiştir.

Bu bağlamda;

5044

1. Yukarıda belirttiğimiz konuya ilişkin Bakanlığınıza intikal etmiş “çıplak arama” yapıldığı gerekçesi ile herhangi bir başvuru var mıdır? Başvuru yapılmış ise kaç tutuklu ve hükümlü şikayet başvurusunda bulunmuştur?
2. Alanya L Tipi Cezaevi, Antalya L Tipi Cezaevi ve İzmir Şakran Kadın Kapalı Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin “çıplak arama” uygulamasına tabi tutulma gerekçesi nedir?
3. Çıplak arama uygulamasını sistematik bir şekilde uygulayan cezaevi idaresi hakkında herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Soruşturma hangi aşamada?
4. Tutuklu ve hükümlülere SEGBİS sistemini kabul etme dayatması var mıdır? SEGBİS sistemini kabul etmeyen tutuklu ve hükümlülere yönelik çıplak arama uygulaması yapılmakta mıdır?
5. Çıplak arama gibi onur kırıcı hak ihlallerinin önlenmesi adına Bakanlığınızca ne tür tedbirler alınmaktadır?
6. Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerce “çıplak arama” insanlık onuruna aykırı olduğu halde Türkiye cezaevlerinde hala bu uygulamanın devam etmesinin gerekçesi nedir?